

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Infelix mors Lagardij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

pollicitus est, se de prouentibus Ecclesiasticis ducenta libellarum millia de fisco, cui olim illata erant, restitutum: dum interim alij proceres ipsius exemplo moti idem facerent; quibus illa vi sine maximo periculo eripi non possent. Additum est hoc fuit, ut Pontifex communionem sub vtraque specie populo id vniuersi flagrantem concedere vellet. Cum his mandatis Lagarda, aliam Legationis causam prætexens, Romam profectus est: sed mox re siue coniecturis & suspitionibus, seu sectis indicijs deprehensa, Magnus & Carolus Duces Regis fratres & regni primores, ac Nobiles, metu ne prouentus ac decimas tum etiam Abbatis, Prioratus, aliaque Ecclesiastica beneficia à Ioanne Rege sibi ac maioribus in naturæ operæ compensationem assignata amitterent Regem adierunt, ac multis verbis rogarunt, ut domum reuocato Legato, ab incepto desisteret, nec nouis turbis regnum inuolueret. Similiter boni illi, martyres scilicet, Episcopi & prælati vxorati sub Gústauo non ignorant, Apostolicis legibus maritis nequaquam permissum esse res sacras tractare, aut diuinis fungi officijs, nec Pontificem in Ecclesiasticis legibus tot Conciliorum auctoritate confirmatis, dispensare solere, querelis omnia miscebant, omnemque mouebant lapidem, ne feminas dimittere cogerentur, aut ex ijs nati liberi pro spurjis & illegitimis haberentur.

III. Itaque primum hoc ac sanctum opus reginæ feminæ religiosissimæ mors interrupit: quæ si diutius aliquanto vixisset, procul dubio, qua erat incredibili animi magnitudine & ardore, omnes difficultates & impedimenta facile superaturam fuisse, spes erat. Summam eius pietatem & vnicū vtorum vltimā verba demonstrant, quibus regem sic affata esse dicitur. *Post meum, inquit, excessum iube ut veri, id est, Catholici Christiani, qui in tuo regno sunt, pro me Deum orent; et si coronam hanc ad posteros tuos transmittere cupias, ante omnia operam da ut Ecclesia Catholica restauretur. Cui optimæ coniugis voluntati rex obsequutus, iusta ei Catholico more persolui curauit, ac per vniuersum regnum pro anima ipsius preces fieri iussit. Dum vero frequentissima Nobilitate in magno illo Upsalix ab se instaurato templo, demortuæ exsequijs intererent, audita sunt (sapienti, sine dubio regis consilio) inter multa alia elogia, à pseudoarchiepiscopo eius ciuitatis, è suggestu declamante, hæc ipsa verba: *Regina inter ceteras præstantissimas dotes, auitiam Lagellonorum et aliorum Christianorum regum religionem Catholicam, sine qua nemo**

saluus esse potest, constantissime semper retinuit. (A) Post coniugis excessum rex multis vndique difficultatibus circumseptus Lagardam domum reuocauit, qui rem ob quam missus fuerat, multo quam potuerat impeditiorem Romæ deprehendit. In sacro enim illo Consistorio nihil nisi matura habita deliberatione, omnibusque in quamcumque partem accurate pensulatis decernitur, nec facile à legum norma deflectitur. Lagarda Roma discedens Catholicos quosdam sacerdotes secum adduxerat, qui miseris Catholicis tam diu religionis suæ exercitio destitutis, solatium aliquod afferrent: sed in Sueciam reuertens, eum rerum statum deprehendit, ut metus esset regi Catholica religionis instauracionem molienti, ab iisdem à quibus illi imposta fuerat, regia corona de capite decuteretur. Quum ergo rex ipso facto hac in re quidquam aperte moliri, nec posset nec auderet, quod proximum fuit, cum Archiepiscopis, Episcopis & alijs Prælati Lutheranis agere statuit, ut ab ijs quas haberent coniuges retinerentur, Eucharistia populo sub vtraque specie præberetur, ac Missa vulgari lingua perageretur in ceteris Catholicis ritus obseruarentur. Et cum his quidem non difficillima fuit transactio, facile cetera ferentibus, modo nuptiæ ipsorum & coniugia non interpellarentur; Nobilitas nequaquam potuit induci. Et hoc quidem modo res omnis in suspenso mansit, imo spes omnis eius perficiendæ plane decollauit, non sine suspicione etiam ab ipso Lagarda multas remoras fuisse obiectas, ne tot bonis Ecclesiasticis à rege, quem totum sibi habebat obnoxium, muneris loco acceptis, exueretur.

IV Vidimus hæctenus Lagardam in summa collocatum dignitate, ac præcipua Suedici regni negociaturam quasi administrantem: ac tempus iam est ut idem insignie summæ in humanis rebus inconstantia nobis spectaculum præbeat, nec opinato & mirabili casu tum potissimum deiectus, quando iam trabali veluti clauo fortunam sibi confiram possidere videbatur. Missus n. à rege ad renouandas cum magno Moscouiæ Duce inducias, confectis mandatis, maritimo itinere domum reuertens, quum iam fere Reualix portum teneret, allisa ad scopulum nauis proræque ita alleuata, ut puppis in qua sedebat, in aquam subderet, excussus ac fluctibus haustus periit, numquam.

a. Possessio in Refut. Resp. Chytrai.

quam postea visus Hic Lagardæ fuit exitus, qui è milite gregario dux, ac tandem Lituoniæ Prorox, ac regis gener factus, quod fortunæ debuit ladi-
brium, ignobili morte perfoluit; ex vxore notha regis filia, duobus filijs & vna filia relicta.

Diximus paulo ante, reginam morientē vltimis suis votis regē obsecrasse, vt Catholicā Ecclesiam restauraret: quibus etsi rex satifacere vehemen-
ter cuperet, metu tamen regni amittendi (videbat enim Mundum opponere se ei quod cælum ab ipso flagitabat) tentare nihil audebat: quamuis interim non obscuras daret significationes, tam sanctæ rei exsequendæ non voluntatem, sed facultatem sibi deesse, adeo vt multa contra animi sententiam permittere cogeretur. Cuius insigne hoc loco ponam exemplum.

V. Erat Stocholmiæ Curio quidam seu sacerdos, homo bene doctus, qui sacra munia ad formam Lutherano-Papisticam, toto regno vstitam, obibat: qua in Baptismo infantium exorcismi, crucis signationes, cerei, alizque Catholicæ Ecclesiæ ceremoniæ ac ritus adhibentur, & puerperæ à puerperio in Ecclesiam primum ingressæ, cereum & panem offerunt. Narrarunt mihi duo nostrates Nobiles, qui Pontij Lagardæ supradicti vxoris, naturalis Ioannis regis filia, exsequijs, ab ipso rogati, interfuerunt, iisdem fere quibus apud Catholicos fieri solet, ritibus eam fuisse elatam & sepultam. Nam & sanus processisse sacerdotes & clericos ac scholares, crucis signum præferentes, & funebres cantilenas concinentes. Demortuam feretro impostam iacuisse, aperto vultu, quasi viua adhuc esset: sandapilam vero panno serico albo, argento & intertexto, & insigni argentea cruce decorato fuisse connectam. Eunere ad sepulchrum delato, à sacerdotibus preces recitatas, deinde duas cruces, vnā ad caput, alteram ad pedes fuisse collocatas, ac tandem elemosinas inter pauperes fuisse distributas. Nec vero in hac tantum re, sed etiam in omnibus pane alijs. Lutheranos illos iisdem quibus Catholicos, vti ceremonijs, vestitu ac precationum formulis, sed in doctrina Lutheri sequi dogmata, iidem oculati testes mihi affirmarunt. Sed ad rem Curio ille, siue sacerdos, de quo dicere cœpimus, licet in externis rebus ad reliquorum sui ordinis vitam ac mores plane se conformaret, numquam tamen, vt vxorem duceret, induci potuit. In concionibus vero idem S. Petri & successorum primatum, & clauium Ecclesiasticarum potestatum, itemque Ecclesiæ antiquitatem & vniuersalitatem, & sacerdotum colitatum tanquam Apostolicam

traditionem, strenue propugnabat. Episcopi & reliqui quorum id intererat, regem ad eunt, sacerdotem illum Papistam esse aiunt, qui proculcatis regni legibus à superioribus regibus iam pridem abolita dogmata assereret, magno cum populi undique ad eius conciones audiendum accurrentis applausu. Rex vicissim eis hominis doctrinam & egregiam apud omnes existimationem proponit, monens vt errores ei suos veri argumentis ac rationibus demonstrarent: verum illi regem ac regium Consilium non prius vrgere cessarunt, quam bono illi homini mandatum fuit, vt à publicis habendis concionibus posthac abstineret. Ac quamuis rex importunas Lutheranorum Prædicantium flagitationes surda aure non semel acceperat, tandem tamen iisdem victus, eo ipso tempore quo nuptias cum Gonella Bielkia, quam priore mortua, vxorem duxerat, celebrabat, hominem ad se accersit, & septem præsentibus Episcopis, eorum quæ publice docuisse diceretur, rationem reddere iubet. Quod quidem intrepide ille fecit: multis rationibus demonstrans, nullam aliam esse Ecclesiam quam eam in qua S. Petrus Apostolorum Princeps, eiusque successores Romani Pontifices continua serie præsederint: ceteros vero omnes spiritus esse & adulterinos. Quem eius scimonem Episcoporum quidam interpellans, Patres ipsius aiebat esse, non docere suos superiores, sed eis obedire. Vocatum esse vt errorem agnosceret ac deprecaretur, non vero vt facundiam suam ostentaret. Retocaret ergo errorem, ac Papa dominationem, tanquam tyrannicam, desisteret, ac regni legibus ac regis Edictis obediret. Rex etiam ipse hominem obsecrabat, vt temporibus cederet, ac periculo se liberaret, multa ornamenta & honores pollicitus. At ille in sententia immotus persistens, paratum se esse aiebat, doctrinam hanc sanguine suo obfirmare; neque coram hominibus id confessurum, quod coram Deo negaturus esset. Tum Pseudoepiscopi multo magis tremere, & hominem quamprimum exterminandum dicere. Regis tamen intercessione factum est, vt mitior in eum pena lata fuerit, degradationis scilicet, quæ iisdem quibus apud Catholicos ritibus fuit peracta. Die ad eam rem constituto Catholicus hic sacerdos in Cathedrale templum deductus fuit, vbi tum rex quoque, licet inuitus, erat, vt actui interesset. Tum loci Episcopus, & sex alij Episcopi Pontificalibus induti, & insulas capitibus, ac pedum manibus gestantes, præconterucis signo, eadem pompa & maiestate quæ in Catholica visitur Ecclesia, processerunt. Post lon-